

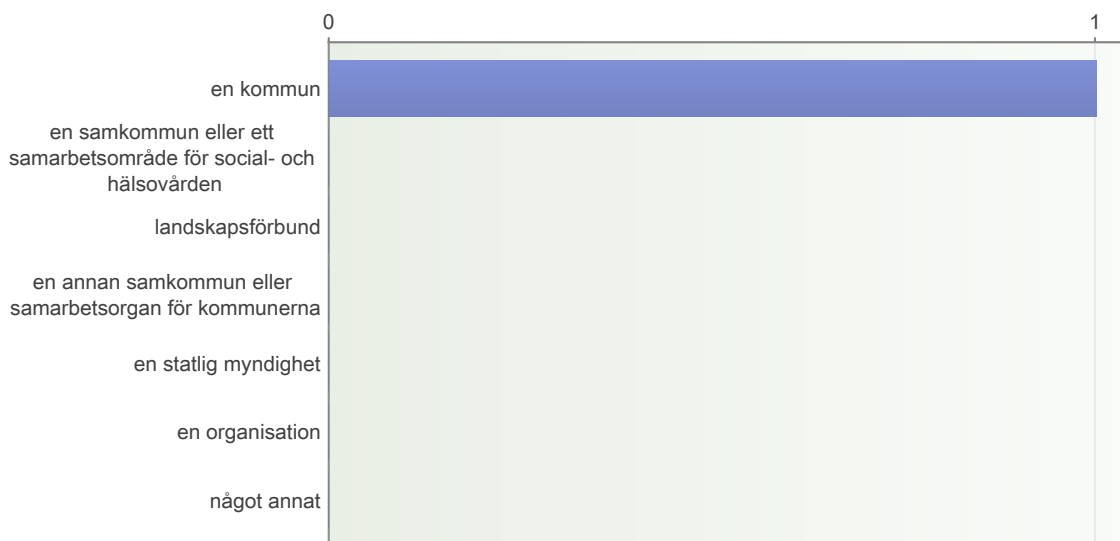
1. BAKGRUNDSINFORMATION

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum som begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Pedersöre kommun	Carola Backman	Stefan Svenfors	7.11.2016	Kommunfullmäktige i Pedersöre

2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Vastaajien määrä: 1

- Nej. Som motiveringar anför Pedersöre kommun följande orsaker:

1) Utbudet av och kvaliteten på servicen är i stor utsträckning beroende av resurseringen, både i finansiella och personmässiga termer. Finansieringen för Österbotten minskar, enligt utkastet till landskapens finansieringslag (29.6.2016), mest i landet räknat per invånare, trots att den äldre befolkningen i landskapet växer exakt lika som i landet i medeltal fram till år 2040, enligt statistikcentralen. Samtidigt är andelen 0-15-åringar i Österbotten, enligt statistikcentralen, uppemot fyra procentenheter högre i Österbotten under hela tiden fram till 2040. Som enda landskap skall Österbotten ändå minska sin finansiering fram till åtminstone år 2029! Detta är inte lika behandling av landets invånare. Finansieringen, ifall staten står för den, bör nästan uteslutande basera sig på storleken på olika åldersgrupper, t.ex. antal 0-6-åringar, antalet 7-17-åringar, antalet 18-25-åringar, antalet 26-64-åringar, antalet 65-74-åringar och antalet personer över 75 år. Detta skapar riktiga incitament att idka förebyggande resurseffektiv verksamhet samtidigt som möjligheten att optimera genom olika diagnoser försvinner. Motsvarande slutsats har man också kommit fram till i Danmark som genomfört en omfattande kommun- och regionreform för knappt tio år sedan.

I den föreslagna modellen får behovsindex en alldeles för framträdande roll och den överkompenserar vissa diagnosprofiler. Förslaget innebär att ojämlikheten inom Österbotten växer på grund av att resurserna inte räcker till ett heltäckande serviceutbud inom hela landskapet. Ojämlikhet förekommer inte enbart mellan regioner utan också inom regioner och mellan befolkningsgrupper. Små klientgrupper, t.ex. personer med vissa funktionshinder, mer sällsynta kroniska sjukdomar eller personer som behöver krävande psykiatrisk vård, riskerar att inte kunna erbjudas service på ett jämlikt sätt inom det egna landskapet. Resurseringen bör utformas så att närservice kan tryggas på lika grunder, på klientens eget språk och även för mindre klientgrupper.

2) Målsättningen att skapa utveckling framkommer inte i tillräcklig grad i lagförslaget. En stark nationell styrning och en betydligt större ekonomisk utjämning föreslås för att jämna ut hälso- och välfärdsskillnader inom landet, vilket inte de facto är samma sak som att "främja och upprätthålla befolkningens välfärd och hälsa samt säkerställa jämlika och kostnadseffektiva social- och hälsovårdstjänster" så som målsättningen beskrivs för lagen. Trots goda föresatser är det sannolikt att denna hälsoutjämning inte uppnås. Lagförslaget underskattar betydelsen av incentiv för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. En utjämning som fråntar incentiven för regioner att stärka sin framgång ligger inte i ett nationellt intresse, eftersom lägre incentiv leder till mindre skatteintäkter lokalt och nationellt, vilket i slutändan resulterar i mindre medel för staten att finansiera välfärdstjänster. Det är angeläget att statsrådet betydligt noggrannare definierar vad målsättningen för reformen är, nu blir det en alltför stor betoning på utjämning av hälso- och välfärdsskillnader inom landet, då målsättningen istället bör vara tillväxt och bättre välfärd för alla. Hälsa och välfärd är inte enbart beroende av strukturer och finansiering utan också av livsstil, företagsklimat och sysselsättning.

3) I vissa tvåspråkiga landskap kommer den språkliga minoriteten att bli väldigt liten och inflytandet väldigt begränsat. I Österbotten kommer serviceformerna att beskäras väsentligt på grund av koncentration av jour och specialistsjukvård, vilket inte är förenligt med GrL 122 § som stadgar att den finsk- och svenskspråkiga befolkningen skall ha lika möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket. 11 § i lagförslaget innebär att invånarna i Österbotten inte kommer att kunna påverka väsentliga delar av sin social- och hälsovård på grund av detta.

Tämän takia on hallintoa järjestettäessä muodostettava rakenteita, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisten väestön tosiasialliset mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan, så som professor Olli Mäenpää motiverar i sitt utlåtande av 1.7.2016.

Pedersöre kommun framhåller att förslaget om koncentrerings av jourförordningen inte får behandlas fristående från landskapsreformen, eftersom konsekvenserna av koncentreringsen är betydande för de kommande landskapen och reformen liksom jourverksamheten bör ses som en helhet.

4) Den föreliggande modellen beaktar inte i tillräcklig grad behovet av en helhetsintegrering mellan kommunernas verksamhet och social- och hälsovårdstjänsterna. Förslaget innebär för en majoritet av befolkningen att befintliga integrerade modeller (specialdagvård, elevvård, socialt arbete, primärvård samt fritid, kultur och samhällsplanering) monteras ned

5) Merkostnader föranledda av långa avstånd, skärgård och språk måste beaktas i utformningen av finansieringssystem för att trygga service på enahanda grunder åt invånarna.

Den stora risken med den föreslagna modellen är att det sker en stark centralisering nationellt (koncentration av jour och specialistsjukvård) och regionalt (till regioncentra), vilket i sin tur är ägnat att motverka jämlikheten geografiskt.

Pedersöre kommun anser att reformen, ifall den verkställs, bör genomföras stegvis och genom försök. En illa

genomförd valfrihet kan öka ojämlikheten och leda till oönskade resultat nationellt och geografiskt med ökade kostnader som följd. Pedersöre kommun påpekar också att lagberedning och verkställighet i detta nu pågår samtidigt vilket inte är förenligt med god förvaltning. Det företer sig som om det i inget skede av beredningen uppstår en situation före behandlingen i riksdagen där den grundlagstiftning som berör social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen (nu på utlåtande) och den lagstiftning som berör valfriheten (på utlåtande i slutet av år 2016) samt den lagstiftning som berör landskapens övriga uppgifter (på utlåtande på våren 2017) skulle utvärderas samtidigt. De förslag som senare sänds för utlåtande kan förutsätta en omvärdering av de sakhelheter som nu är på utlåtande.

4. 2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Vastaajien määrä: 1

- Nej. Förslaget ger enbart institutionella ramar för organiseringen av social- och hälsovården på landskapsbasis. Finansieringsmodellen är alltför centralt styrd. Landskapen har inga finansieringsmöjligheter utöver den givna statliga finansieringen. Landskapen kommer inte heller att ha kontroll över ekonomin som helhet, i och med att investeringspolitiken är synnerligen centralt styrd.

Förslaget bygger på att staten har fullständig information om landskapens olika behov. Det kommer att finnas en stor asymmetri i information mellan stat och landskap. Landskapen har olika befolkningsutveckling och dynamik: Österbotten är redan i ett skede med många äldre över 75 år, men även många 0-15-åringar. Landskapen kommer att se väldigt olika ut fram till 2030/2040, i synnerhet vad gäller andelen 0-15-åringar. Det är oklart hur effektiv den starka centralstyrningen kommer att klara av att beakta den här typen av olikheter i befolkningsutvecklingen.

Invånarnas subjektiva rätt till god vård i olika livssituationer leder automatiskt till högre utgifter. Lagförslaget beaktar in denna invånarnas rätt. Den trendmässiga ökningen av utgifter beror nästan uteslutande på en tillväxt av olika kundgrupper (t.ex. äldre, handikappade, olika specialgrupper) som har rätt till en kvalitativ vård och omsorg. Antalet över 75-åringar kommer nationellt att fördubblas fram till år 2045 till 940 000 personer, varefter antalet långsamt sjunker. Andelen över 75-åringar stiger i Österbotten nästan exakt i linje med landet i medeltal.

Incitamenten i finansieringsmodellen är i obalans. En för stor del av finansieringen skall basera sig på så kallade behov där olika diagnoser har en stor roll. Finansieringens tyngdpunkt bör nästan uteslutande basera sig på åldersstruktur - ifall staten skall stå för finansieringen - eftersom åldersstrukturen är ett objektiva mätinstrument som är lika för alla. En sådan modell ger goda incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet.

Modellen behöver dessutom klara incitament för regioner att utveckla sitt näringsliv och stärka sysselsättningen, vilket skapar mera tillväxt i sig, både regionalt och nationellt.

Med beaktande av det faktum att lagstiftaren utgår ifrån att landskap ska bildas, nya serviceinrättningar uppstå, landskapens nationella servicecenter grundas och olika samarbetsavtal mellan landskapen som åläggs samarbeta med lag, har vi svårt att se att kostnadsinbesparingar ska uppstå. Lagförslaget omöjliggör en flexibel serviceproduktion och kommer att höja kostnaderna. Något landskapsekonomiprogram som skulle motsvara kommuneekonomiprogrammet föreslås inte, utan landskapens ekonomi föreslås bli behandlad direkt i planen för de offentliga finanserna (i avsnittet om landskapsekonomi). Lagutkastet saknar en begriplig motivering till varför finansieringsmekanismerna för de tjänster som landskapen respektive kommunerna ordnar skulle avvika från varandra på detta sätt.

I avsnittet om landskapsekonomi i planen för de offentliga finanserna ska det enligt utkastet till landskapslag i likhet med i kommuneekonomiprogrammet bedömas om finansieringen räcker till för skötseln av uppgifterna (finansieringsprincipen). Bedömningen bör göras både som en helhet och för varje landskap.

Det vore motiverat att skapa gemensamma mekanismer för att styra de tjänster som landskapen respektive kommunerna ordnar och för att bedöma finansieringsförutsättningarna. Ur denna synvinkel vore det motiverat också med tanke på landskapen att det utarbetas ett landskapsekonomiprogram som motsvarar kommuneekonomiprogrammet. Eftersom båda programmen skulle ingå i planen för de offentliga finanserna, som strävar efter att gestalta den övergripande finansieringen av tjänsterna, kunde det också vara motiverat att utarbeta ett gemensamt landskaps- och kommuneekonomiprogram. Med beaktande av deras koppling till statens budgetprocess, kommer de i alla händelser att också inom statsförvaltningen i stor utsträckning behandlas i samma procedur.

Reformen saknar heltäckande hållbarhetsberäkningar för ekonomin i de nya kommunerna. På ett övergripande plan förändras årsbidraget för de nya kommunerna inte kalkylmässigt, men många kommuners ekonomi kommer att bli lidande av nedgången i verksamhetens och investeringarnas kassaflöde och av den ökande skuldsättningen i förhållande till den allt svagare balansen. De strukturella arrangemangen i och med reformen orsakar kommunerna kostnadstryck i övergångsfasen och kommunernas allt svagare investeringsmöjligheter påverkar den totalekonomiska utvecklingen negativt.

5. 3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

- Nej. Det mest problematiska är att invånarna inte genom sina valda representanter kan påverka hur mycket finansiering landskapen har. Av den orsaken är en egen beskattningsrätt nödvändig.

Lagförslaget underskattar betydelsen av incentiv för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. En utjämning som frångår incentiven för regioner att stärka sin framgång ligger inte i ett nationellt intresse, eftersom lägre incentiv leder till mindre skatteintäkter lokalt och nationellt, vilket i slutändan resulterar i mindre medel för staten att styra till välfärdstjänster. Förslaget uppvisar inte en tillräcklig balans mellan jämlikhet å den ena sidan och incentiv å den andra.

Demokratiska inflytandet för den språkliga minoritetsbefolkningen måste tryggas i lag på ett sätt som är reellt. Professor Olli Mäenpää konstaterar i sitt utlåtande 1.7.2016 bl.a. att "Skyldigheten som i grundlagens 17 § 2 mom. åläggs det allmänna att tillgodose den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens samhällliga behov enligt lika grunder kan även den förutsätta arrangemang som stödjer och stärker den svenskspråkiga befolkningens möjligheter till demokratisk påverkan när det är fråga om tillgodoseende av centrala sociala och kulturella rättigheter.

Grundlagsutskottet har med tanke på de språkliga rättigheterna som tryggas i 17 § i grundlagen ansett det adekvat bland annat med förslaget om en nämnd för minoritetens språk som ska finnas i alla social- och hälsovårdsområden som omfattar kommuner med olika språk eller tvåspråkiga kommuner samt i samkommuner med produktionsansvar (GrUU 67/2014 rs, s. 14)."

För att den språkliga minoriteten i landskapen ska få reella möjligheter att påverka, bör det i styrelsen i de tvåspråkiga landskapen finnas åtminstone en person som representerar det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Denna person bör vara ordförande eller medlem i social- och hälsovårdsnämnden och/eller minoritetsnämnden. Det här måste regleras i lagen. Ett påverkansorgan för minoritetsspråk måste ha en reell möjlighet att påverka nivån för språktjänsterna.

Lagförslaget och dess motiveringar måste kompletteras med hänvisningar till Europarådets referensramverk för regional demokrati (Council of Europe Reference Framework for Regional Democracy MCL-16(2009)11), särskilt med hänvisning till följande kompetensområden och skyldigheter:

-Landskapens skyldigheter i förhållande till bland annat språk ska vara tydligt angivna. Vi anser att

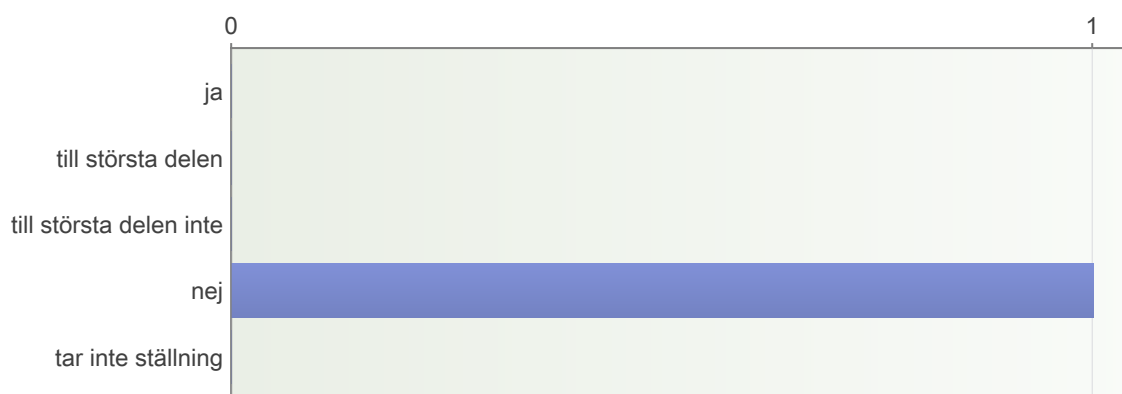
skyldigheterna i förslaget inte är tillräckliga: de måste vara tydligt formulerade så att kompetensen motsvarar befolkningsgruppernas språkliga rättigheter enligt grundlagen. Vi anser att språket måste beaktas i landskapens allmänna syften, uppgifter, servicestrategier och servicelöften, samt så att minoriteten är garanterad i representation i kollektiva organ.

-Relationen mellan landskapen och kommunerna ska vara möjligast konfliktfri, men även så att kommunernas självstyrelse respekteras. Landskapen ska åläggas att samarbeta med kommunerna för att arbeta in invånarnas intresse och tillgodose deras behov.

-Landskapen måste ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Vi anser att landskapen ska ha beskattningsrätt och rätt till låntagning på kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar.

6. 4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

Vastaaajien määrä: 1

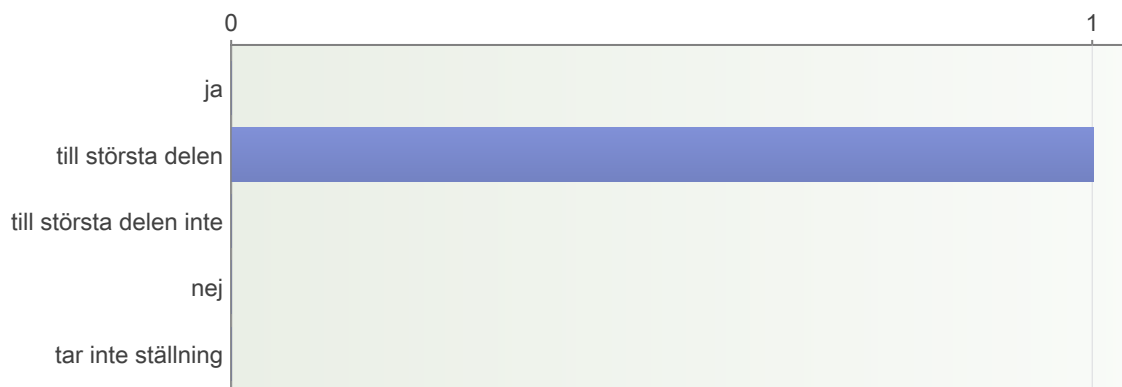

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapslagen och lagen om ordnande av social- och hälsovård gäller i första hand organiseringen av förvaltningen. När speciallagstiftningen om substansen bereds, bör man särskilt uppmärksamma att landskapen bör få besluta om organiseringen av förvaltningen, beslutsfattandet och ekonomin i fråga om de uppgifter som överförs på dem, samtidigt som landskapens självstyrelse bör beaktas. Detta är nödvändigt ur självstyrelsens synvinkel och i linje med regeringens mål för avreglering. Lagen utgör en omöjlighet i praktiken att förverkliga då man i § 103 fastställer att balansen i kassaflödet ska visa ett överskott senast i balansperioden andra år. Dessutom i § 110 framkommer att om landskapskoncernens årsbidrag är negativt två räkenskapsperioder i rad, eller kassaflödet för verksamheten eller investeringarna negativt två räkenskapsperioder i rad så inleds utvärderingsförfarande. Om landskapets bokslut färdigställs i maj och det visar sig vara negativt så har man de facto endast ½ år på sig att svänga ekonomin, utan att kunna påverka finansieringen, vilket i praktiken torde vara omöjligt. Bestämmelserna i 16 kapitlet om nationella servicecenter bör strykas i utkastet till landskapslag. Landskapen är självstyrande enheter och de bör kunna bestämma hur stödtjänsterna organiseras. Genom lagstiftning och standarder som bygger på lag skapas kriterier för en enhetlig servicearkitektur och informationsproduktion, men organiseringen av stödtjänster bör bygga på landskapens beslut. Bristerna ligger inom finansieringsmodellen som inte ger landskapen tillräckligt självstyre eller möjligheter att besluta om sin egen finansieringsbas, samt i bristande tillgång till kreditmarknader och förmåga att göra nödvändiga investeringar.

7. 5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

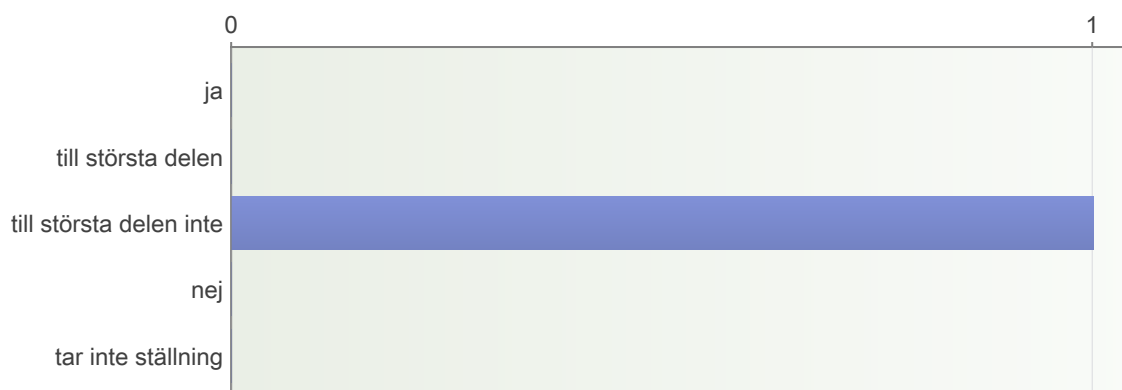

Avoimet vastaukset: till största delen

- Kommunerna måste i kraft av den lokala självstyrelsen få ha kvar möjligheten att bolagisera social- och hälsovård och på lika villkor konkurrera med landskapets egen produktion och privata utförare. Det är oskäligt att i lag begränsa kommunernas egen prövning och allmänna kompetens i den här frågan. Också landskapen bör mera fritt kunna besluta om sin egen organisering så att alla landskap kan bygga en modell som lämpar sig bäst för dem. Lagstiftningen bör inte hindra samarbete mellan kommunerna och landskapen. Den stela befogenhetsgränsen mellan kommunen och landskapet riskerar att leda till överlappningar och luckor i tjänsterna. Lagstiftningen bör tillåta lokalt och regionalt varierande lösningar. Det är inte självklart att en landskapsförvaltning automatiskt bättre klarar av att hantera frågor gällande jordbruk och landsbygdsutveckling, eller administrationen av avbyttarsystemet, än de kommuner och samarbetsformer mellan kommunerna, som idag sköter motsvarande uppgifter. Ur kommuninvånarens (serviceanvändarens) synvinkel samt med tanke på verksamheten och samhällsekonomin är det viktigt att möjliggöra avtalsarrangemang mellan kommunerna och landskapen. Det bör vara möjligt att avtala om samarbetsarrangemang, produktion och överföring av organiseringsansvar med beaktande av olikheterna i kommunernas och landskapens verksamhetsmiljö.

8. 6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

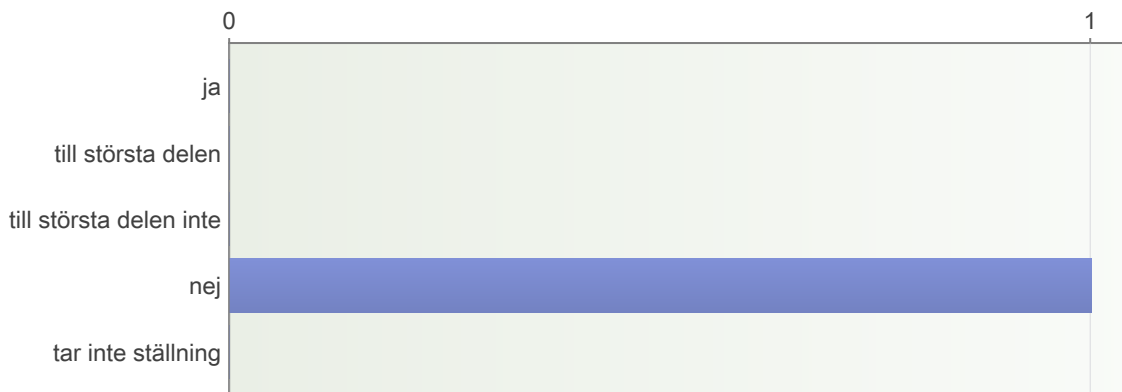

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det är viktigt att organet för minoritetsspråk får en tillräckligt stark ställning och att ordförande för detta organ i egenskap av sin position också är medlem av styrelsen och social- och hälsovårdsnämnden.

9. 7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

Vastaajien määrä: 1

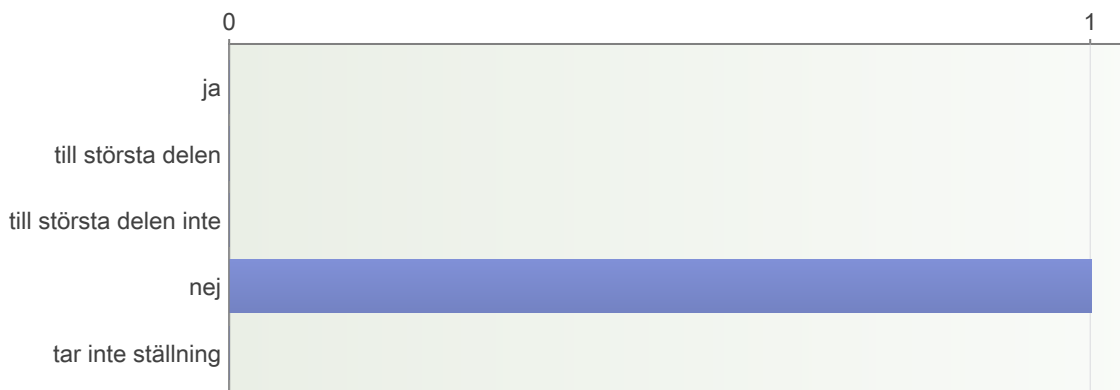

Avoimet vastaukset: nej

- Bestämmelserna i 9 kapitlet om landskapets serviceinrättning bör strykas i utkastet till landskapslag. Landskapsfullmäktige som väljs genom val bör ha direkta möjligheter att påverka de strategiska riktlinjerna för de tjänster som fullmäktige ansvarar för och den egna serviceproduktionen som helhet. Att i anslutning till landskapet bilda en separat juridisk person i helt ny form och ge denna separata juridiska person ansvaret för tjänsterna leder till en skiljemur som skapar hinder för ledningen av verksamheten och för styrningen av landskapets verksamhet och ekonomi som helhet. Det är fråga om att skilja åt beställare och utförare, och kommunerna har erfarit att åtskiljandet skapar oklarhet i förhållandet mellan ledning och ansvar och i slutändan också kostnadsökningar. Att skilja åt organiseringsansvaret och den operativa ledningen leder å ena sidan till överlappande förvaltning och å andra sidan till att sakkunskapen koncentreras hos den operativa sidan. Landskapsfullmäktiges beslutanderätt begränsas avsevärt i förhållande till fullmäktiges viktigare uppgift, dvs. att organisera social- och hälsovården.

10. 8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Staten har för stark roll i styrningen. Landskapen måste kunna besluta om sin egen finansieringsbas för att bibehålla starka incitament att utveckla landskapet. Finansieringsmodellen måste beakta tvåspråkighet och skärgård som grunder för statsandelar. Vi anser att man i beredningen förväxlar befolkningsgruppernas servicebehov med strukturella merkostnader för tvåspråkighet. Att svenskspråkiga anses friskare till viss del och har mindre servicebehov kan inte förväxlas med strukturella merkostnader för tvåspråkigheten: rekrytering, översättning, utbildning av personal, med mera. Behovskoefficienterna beaktar inte t.ex. i tillräckligt hög grad förebyggande verksamhet. De beaktar inte heller handikapp och utvecklingsstörning som både påverkar kostnaderna i hög grad. Modellen bör ändras så att den nästan uteslutande baserar sig på befolkningsstruktur, som är ett objektiva mått som är lika för alla. Att Österbotten har en välmående befolkning, vilket tolkas som lägre servicebehov hos ministeriet, kan lika väl vara ett utslag för att landskapet satsat resurser inom social- och hälsovården under mycket lång tid.

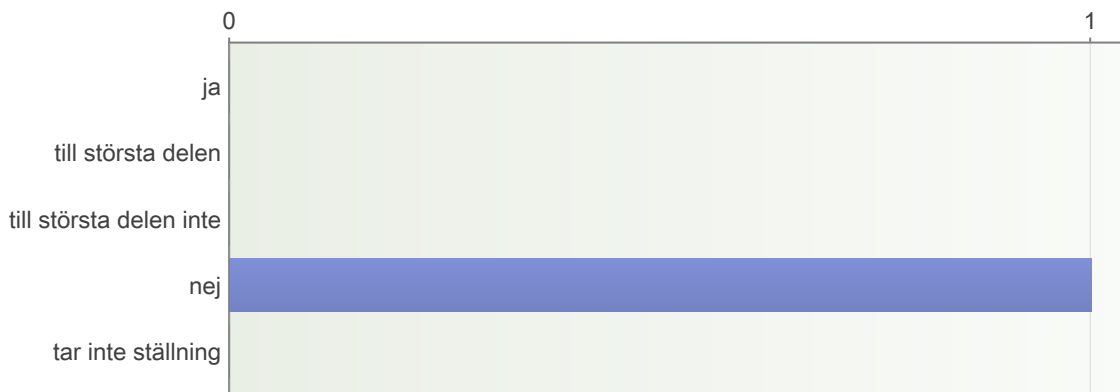
11. 9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Ei vastauksia.

12. 10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

Vastaajien määrä: 1

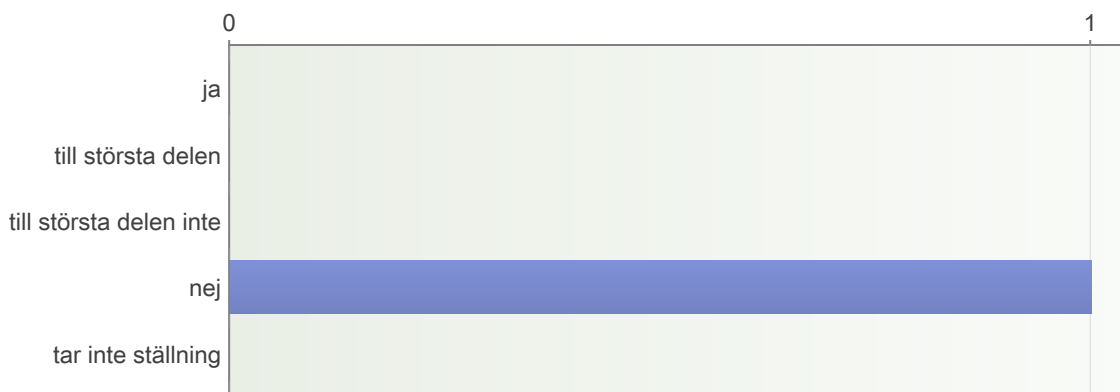

Avoimet vastaukset: nej

- Även om avsikten med paragrafen är att trygga tillhandahållandet av tjänsterna nära klienterna ger den också möjlighet till en mycket omfattande centralisering av tjänsterna utgående från allmänt utformade kriterier. Det behövs centralisering av tjänsterna på en viss nivå för att hålla styr på de totala kostnaderna och trygga tillräckliga personalresurser. Med tanke på tillgången till tjänster för invånarna i landskapet är det mycket viktigt på vilket sätt valfrihetsmodellen genomförs. Enligt lagutkastet kan utöver den högspecialiserade sjukvården också produktionen av tjänster för särskilda grupper inom socialvården eller andra krävande socialtjänster anvisas som uppgift för ett landskap som fastställs genom förordning. I 11 § 3 mom. i lagutkastet föreslås bestämmelser om ansvaret och beslutanderätten i fråga om tjänster som samlas till större helheter. Det landskap som har anvisats uppgiften att tillhandahålla någon tjänst skulle ansvara bland annat för att fastställa behovet, mängden och kvaliteten i fråga om tjänsten samt för produktionssättet. Övriga landskap skulle inte ha rätt att besluta om de centraliserade tjänsterna och inte få producera dem eller skaffa dem från andra ställen. De andra landskapens enda möjlighet att påverka de centraliserade tjänsterna är genom det samarbetsavtal som upprättas varje fullmäktigeperiod i enlighet med 16 §. Ur landskapens självstyrelseperspektiv är det problematiskt att landskapet varken kan påverka de centraliserade tjänsterna, sättet att producera dessa tjänster eller kostnaderna för dem. Denna lösning innebär att organiseringsansvaret i de olika landskapen är olika och att det faktiska organiseringsansvaret är oklart. Allmänt taget är formuleringen för vid och öppnar upp för en godtycklig hantering från den som är i starkare ställning. Vanligtvis skall t.ex. tillgången till service på svenska fungera som en närservice även om antalet klienter är färre. I 11 § bör Österbotten tilläggas som landskap som har omfattande jourtjänster dygnet runt för att på ett jämlikt sätt för hela befolkningen trygga tillgången till tjänster som omfattas av dessa enheter och för att garantera grundlagsenliga rättigheter för både svensk- och finskspråkiga. I lagen bör införas ett särskilt stycke om personer i behov av svenskspråkig specialomsorg som är en sådan grupp som den föreslagna 4§ avser. För att garantera att svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning har tillgång till specialomsorg på sitt modersmål anser vi att det i lag eller förordning stipuleras att nuvarande Kårkulla samkommuns verksamhet fortsätter över landskapsgränserna. Det krävs en viss volym för att kunna upprätthålla den sakkunskap som krävs inom området. Både tillgängligheten till specialomsorg på svenska och de språkliga rättigheterna äventyras om verksamheten splittras upp på fem landskap.

13. 11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

Vastaajien määrä: 1

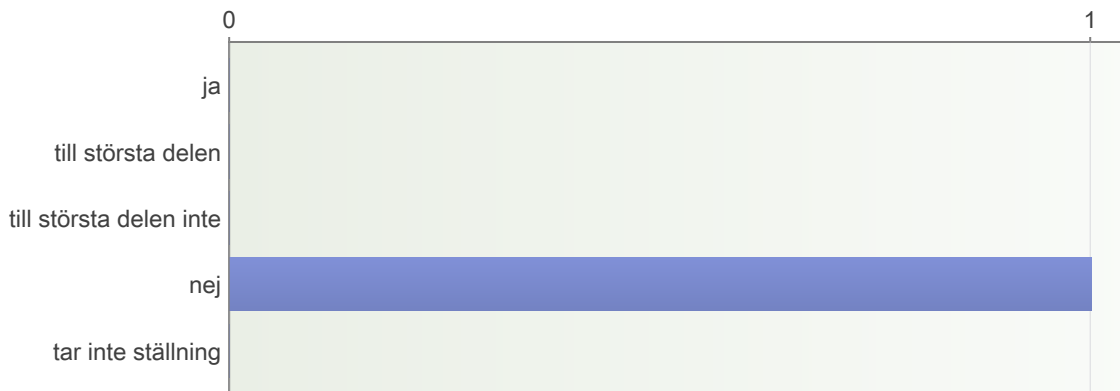

Avoimet vastaukset: nej

- Det samarbetsavtal som landskapen inom samarbetsområdet upprättar sinsemellan är i sig bindande för avtalsparterna. Avtalets bindande karaktär är inte motiverad till den del som staten har getts behörighet att besluta om landskapens samarbetsavtal enligt 18 § i lagutkastet. Statsrådets och ministeriets befogenheter, som är omfattande, öppna och lämnar rum för tolkning, att styra landskapens operativa verksamhet och beslutsfattande är inte godtagbara med tanke på förverkligandet av landskapets självstyrelse. Vi anser att i lagen om ordnande av social- och hälsovård bör 18 § om statsrådets behörighet att besluta om samarbetsavtalen strykas i lagutkastet eftersom paragrafen strider mot självstyrelsen. Tryggandet av de språkliga grundrättigheterna måste ske på lagnivå och inte genom avtal mellan landskapen. Landskapet bör ha friheten att t.ex. på språkliga grunder göra särlösningar som garanterar kvalitativ service på båda nationalspråken. Landskapet Österbotten skall i första hand genom sina strategier samarbeta med Åbo specialupptagningsområde. 16 § får inte begränsa detta samarbete. Också jourfördelningen i landet bör utgå från det samarbete Vasa sjukvårdsdistrikt har med Åbo specialupptagningsområde. Ordnandet av och ansvaret för den prehospitäl akutvården och räddningsväsendet ska följa landskapsindelningen, för att landskapen i framtiden ska kunna fatta demokratiska beslut om vårdhelheten. Landskapet utgör en tillräcklig grund för ändamålsenliga och kostnadseffektiva tjänster. En koncentration av ansvaret för planeringen av räddningsväsendet och den prehospitäl akutsjukvården till specialupptagningsområdena försvagar möjligheten för landskapet att ordna, arrangera och finansiera social- och hälsovårdstjänster som en regionalt sett funktionell helhet för sin befolkning.

14. 12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

Vastaajien määrä: 1

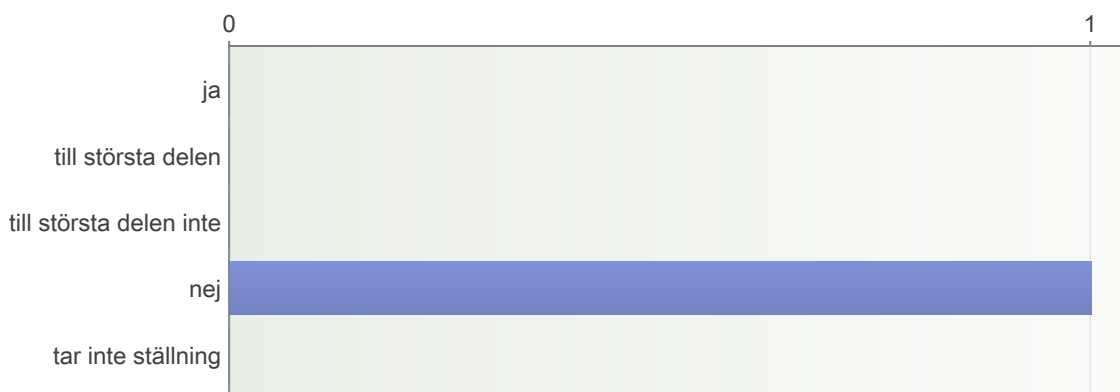

Avoimet vastaukset: nej

- I den föreliggande modellen beaktas inte i tillräcklig grad behovet av en helhetsintegrering mellan kommunernas verksamhet och social- och hälsovårdstjänsterna. I den av regeringen föreslagna modellen saknas också tillräckliga finansiella incitament som tryggar samarbete mellan olika serviceproducenter. Landskapet Österbotten bör i första hand samarbeta med Åbo specialupptagningsområde och Mellersta Österbotten för att kunna garantera fungerande service på svenska.

15. 13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

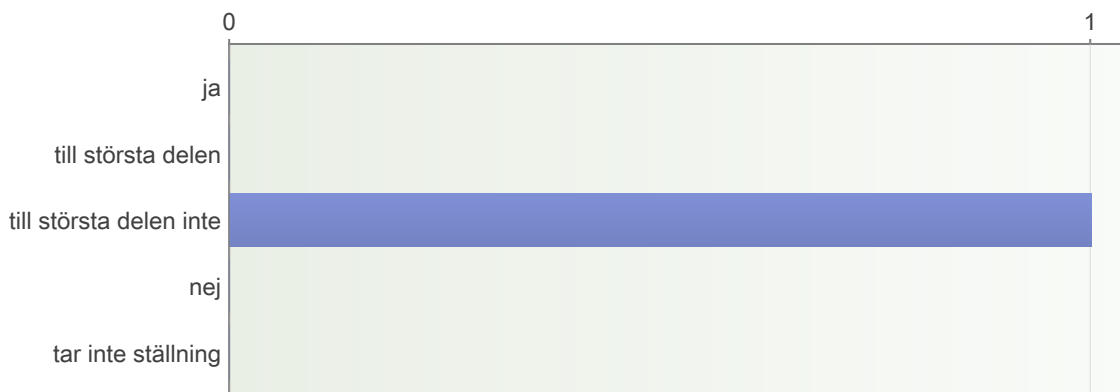

Avoimet vastaukset: nej

- Målsättningen för reformen bör vara både tillväxt och bättre välfärd för alla, vilket också måste återspegla sig i själva lagen. Ett större självbestämmande och möjlighet att hantera skattemedel själv skapar i grunden mera incitament till utveckling av näringslivet och skapande av arbetsplatser, vilket landet som helhet vinner på. Statens finansiering bör i första hand basera sig på åldersstruktur. I en reform som genomförs stegvis vore det logiskt att staten i första hand skulle ta sig en starkare styrning över den mest avancerade vården. Statens styrning som inriktas på de tjänster landskapen ordnar bör gälla endast de strategiska målen och de strategiskt betydelsefulla objekten i arbetsfördelning mellan landskapen. De riksomfattande och de vid behov separat för respektive landskap uppställda strategiska målen för social- och hälsovården samt ministeriets och landskapens förhandlingsförfarande är tillräckliga styrinstrument. Staten bör inte ha en interventionsrätt gällande landskapens operativa verksamhet. Särskilt problematiskt med tanke på landskapens självstyrelse är förutom 19 § i lagutkastet (Styrning av servicestrukturen, investeringarna och informationshanteringen) också 18 § (Statsrådets behörighet). Styrningen av landskapens verksamhet bör basera sig på gällande lagstiftning, inte på statsrådets eller ministeriernas förvaltningsbeslut. Förverkligandet av landskapens självstyrelse förutsätter att 18 och 19 § i utkastet till lag om ordnande av social- och hälsovård stryks helt och hållet. Styrmekanismerna i 4 kap. i lagen om ordnande av social- och hälsovård (Styrning, planering och utveckling) och i 3 kap. i landskapslagen (Landskapets förhållande till staten och kommunerna) är tillräckliga med tanke på styrningen av landskapen. Det är svårt att bedöma hur den föreslagna mycket starka statliga styrningen påverkar uppfyllelsen av målet att bromsa kostnadsökningen. En internationell jämförelse har visat att det med stöd av lokal och regional självstyrelse har producerats högklassiga social- och hälsovårdstjänster till rimliga kostnader och med god kvalitet. Om statens styrning genomförs på det föreslagna sättet bör staten i hög grad öka resurserna och kompetensen för styrningsuppgifterna. Den föreslagna styrningen i förening med investeringstillståndsförfarandet, som ska genomföras varje år, skulle ge upphov till en tung och stel verksamhetsmodell och öka förvaltningskostnaderna. En nationell detaljstyrning försämrar också möjligheterna att ta fram nya innovationer utgående från invånarnas behov. I styrningen av de tjänster som omfattas av valfriheten bör likabehandlingen av producenterna säkerställas. Om styrningen av investeringarna utsträcks till att gälla de tjänsteproducenter inom valfriheten som ägs av landskapen uppfylls inte målet med likabehandling och säkerställande av konkurrensneutraliteten. I 19 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård och i 12 § i landskapslagen behandlas styrningen av investeringarna och informationsförvaltningen. Möjlighet bör ges till en fungerande statlig styrning av informationsförvaltningen som landskapen ansvarar för, men det föreslagna förfarandet är oändamålsenligt även med tanke på investeringarna i informationsförvaltningen och ICT-tekniken. I lagstiftningen föreslås att statsrådet ska ha beslutanderätt i fråga om ändringar i de befintliga informationssystemen och i fråga om de krav som ska följas när nya system upphandlas. En situation där statsrådet har möjlighet att besluta om ändringar i systemen som är bindande för landskapen, men där landskapet eller dess serviceproducenter är den upphandlande enheten som beställer systemändringarna och är avtalspart gentemot systemleverantören, är problematisk. Det kan uppstå situationer där landskapet inte samtidigt kan följa statsrådets beslut, upphandlingslagen (t.ex. om ändringen förutsätter en ny konkurrensutsättning av systemet) och de avtal som ingåtts med systemleverantörerna (om den förutsatta ändringen strider mot avtalet). Dessutom är statsrådets behörighet beträffande de krav som ska iakttas vid upphandling av nya system överlappande med styrinstrumenten enligt informationsförvaltningslagen och med befogenheten att fastställa och bestämma de väsentliga kraven enligt lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården. Numera innehas befogenheten av Institutet för hälsa och välfärd.

16. 14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Landskapen bör ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt.

17. 15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Att öka valfriheten för klienter och patienter är ett välkommet mål i vårdreformen. Landskapen bör ändå ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande

till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt. Staten bör dock sporra utvecklingen av privata företag inom social- och hälsovården och i samband med det överväga de problempunkter som kan uppstå i förhållande till utövandet av offentlig makt och möjligheterna att genomföra integreringen av servicekedjan. Ytterligare anser Pedersöre kommun att också kommunerna borde tillåtas fungera som tjänsteproducenter i form av bolag.

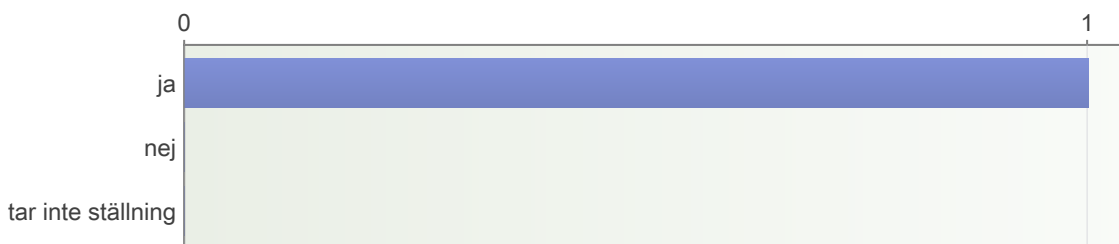
18. 16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vastaaajien määrä: 1

- 11 § bör kompletteras med att också Österbotten är ett landskap med omfattande jour. Vasa centralsjukhus är det enda centralsjukhuset beläget i ett sjukvårdsdistrikt med svenska som majoritetsspråk. Verksamheten är fullständigt tvåspråkig och sjukhuset har redan en fungerande omfattande jourverksamhet. Inget annat sjukhus i Finland kan erbjuda tvåspråkig service på samma nivå. För att uppfylla grundlagens 122 § bör antalet enheter med omfattande jour utökas genom att också Vasa centralsjukhus upptas som en enhet med omfattande jour. I landskapets servicelöfte bör landskapet förklara på vilket sätt de språkliga rättigheterna kommer att tillgodoses. Landskapet måste tydligt redogöra för hur det ska säkerställa jämlikheten mellan den svensk- och finskspråkiga befolkningen i praktiken. Språkliga aspekter av valfrihet, upphandlingsförfarande, närservice, digitala tjänster, klienthandlingar, information och kommunikation, behov av särlösningar för att uppnå genuin språklig likvärdighet, språkkunskapskrav för personalen och strategier för en fungerande vårdkedja på svenska är exempel på faktorer som är avgörande för en fungerande social- och hälsovård för den språkliga minoriteten i landskapet.

19. 17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

Vastaaajien määrä: 1

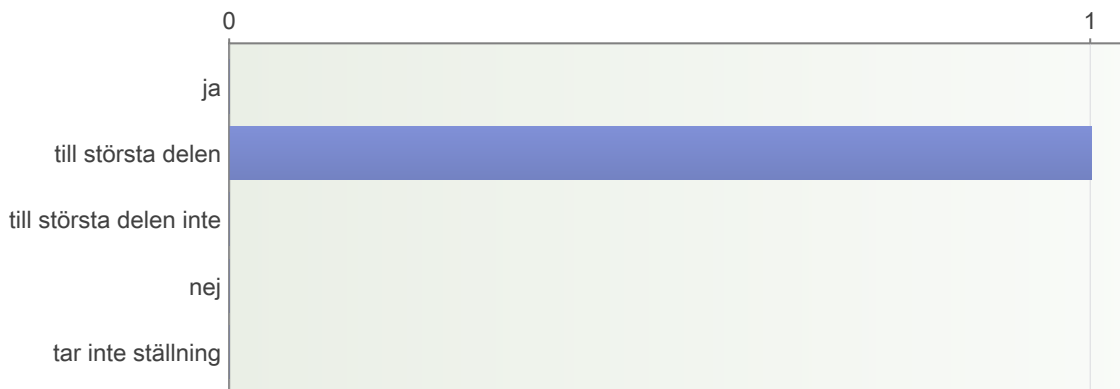
Avoimet vastaukset: ja

20. 18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

Ei vastauksia.

21. 19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

Vastaajien määrä: 1

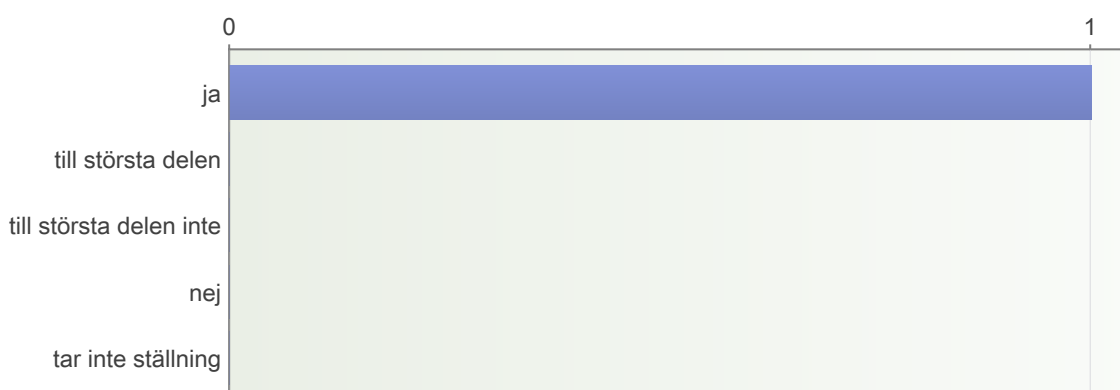

Avoimet vastaukset: till största delen

- Sammansättningen hos den temporära förvaltningen bör vara tillräckligt bred för att säkerställa de överlåtande organisationernas medverkan i uppbyggandet av det framtida landskapet.

22. 20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

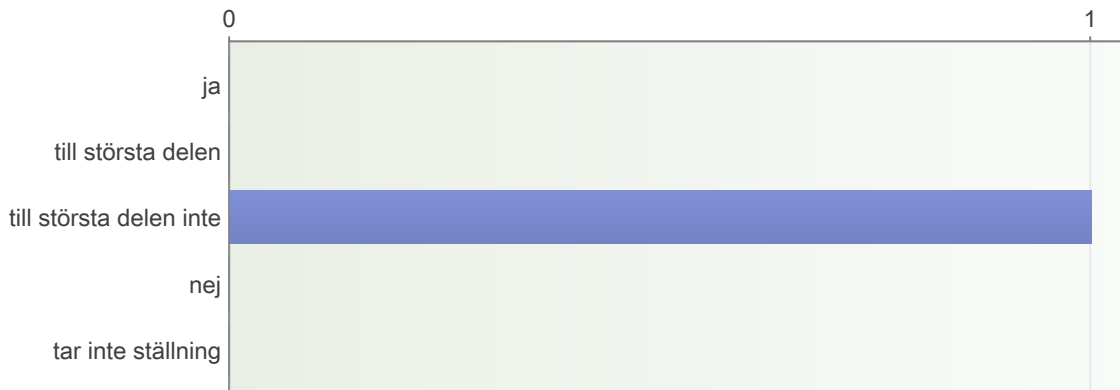
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

23. 21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det är nödvändigt att staten tar ansvar för att det inte blir några ekonomiska risker/följder för kommunerna av ex. tomma fastigheter. Samtidigt måste man se till att kommunerna kan fortsätta med sina uppgifter i de fastigheter som behövs för det. Också hyrestiden i början borde vara längre än 3 + 1 år. Hyresavtalen efter att reformen trätt i kraft bör vara långsiktiga och stabila, så att kommunerna kan planera för framtiden. Noteras bör att i Vasa sjukvårdsdistrikt som är det minst skuldsatta (med undantag av Åland) då det främmande kapitalet sätts i relation till det egna kapitalet innebär överförandet till landskapet att kommunerna skänker bort mera egendom än i de landskap där distriktet är mera skuldsatt. Skillnaderna i skuldsättning mellan distrikten är mycket stor och ett automatiskt överlåtande av egendomen och skulderna innebär på nationell nivå en enorm olika behandling av invånarnas gemensamma egendom. Om regioner med stor skuldsättning ytterligare får extra statsstöd uppstår en stor ojämlikhet i behandlingen av invånarna i Finland. Vidare bör de risker som hänförs till fastighetsegendomen inom social- och hälsovården huvudsakligen bäras av den part (landskapet, landskapens nya bolag för verksamhetslokaler) som genom egna åtgärder kan påverka behovet av fastigheter. Den egendom som överförs via egendomsarrangemangen bör noga definieras i varje kommun och arrangemangens effekter på de enskilda kommunernas balansräkning och skuldsättning bör bedömas. Egendomsarrangemangens eventuella ekonomiska konsekvenser bör kompenseras kommunerna fullt ut till exempel i form av riktade understöd. Understöden får dock inte finansieras genom att nedskärningar i kommunernas allmänna statsandel. För att kommunernas livskraft och utvecklingen av deras markanvändning ska kunna tryggas är det motiverat att samkommunernas mark kvarstår i kommunernas ägo. Lagförslaget bör tillåta att mark och områden kvarstår i samkommunernas/medlemskommunernas ägo och kan arrenderas till landskapen med långvariga arrendeaftal som är bundna till ändamålet.

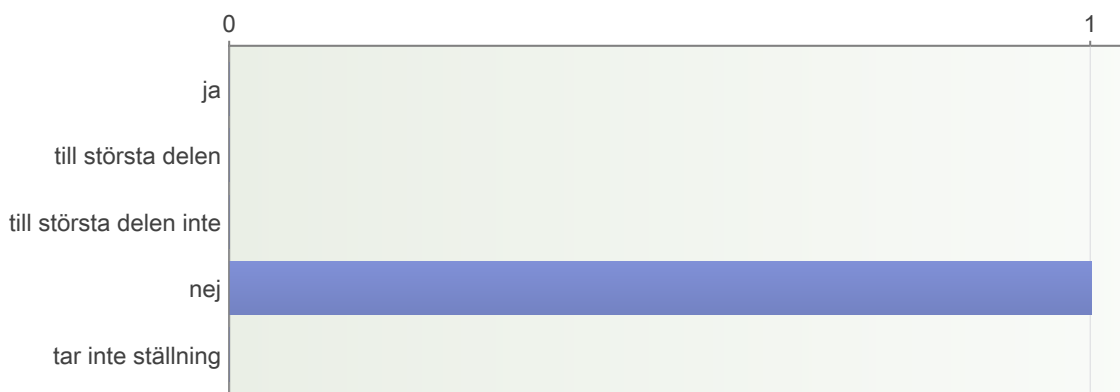
24. 22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Vastaajien määrä: 1

- Pedersöre kommun anser att risker som hänför sig till fastighetsegendomen inom social- och hälsovården huvudsakligen bör bäras av den part som genom eget agerande och beslut kan påverka de kostnader som åsamkas av fastighetsunderhållet, dvs. staten. Om man i lagberedningen framskrider enligt den lösning som föreslås i lagutkastet, bör man säkerställa att det inte uppstår risker eller blir några påföljder för kommunerna i anknötning till de social- och hälsovårdsfastigheter som de äger. Den bindande hyresperioden under övergångsperioden bör vara längre än föreslagna 3 + 1 år, minst 5 år, för att kommunerna ska kunna förbereda sig för eventuella förändringar i servicenätet.

25. 23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Kommunerna bör oavsett reformen alltid utföra sina primära uppgifter och en begränsning av möjligheterna att bestämma om sin skattesats, i synnerhet när de kommande finansieringsströmmarna är helt oklara, är ett orimligt intrång på kommunernas självstyre.

26. 24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Övergångstiden är sannolikt inte tillräcklig.

27. 25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

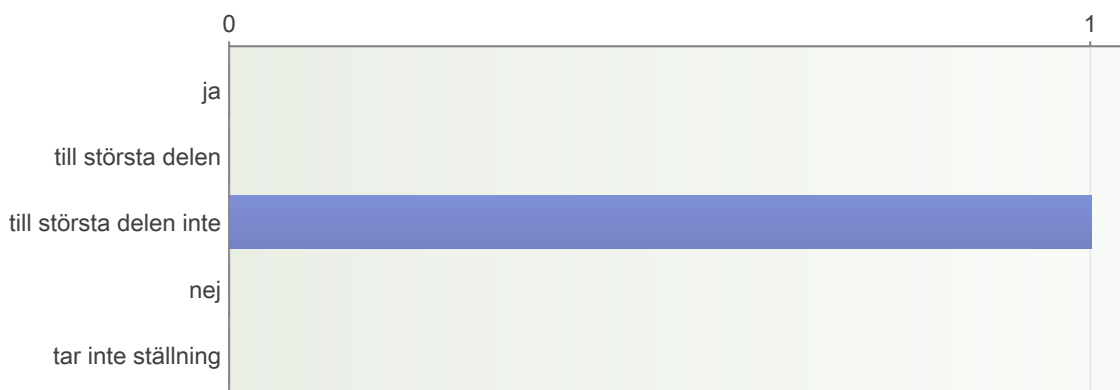
Vastaajien määrä: 1

- Det är nödvändigt att staten tar ansvar för att det inte blir några ekonomiska risker/följder för kommunerna av ex. tomma fastigheter. Samtidigt måste man se till att kommunerna kan fortsätta med sina uppgifter i de fastigheter som behövs för det. Noteras bör att i Vasa sjukvårdsdistrikt som är det minst skuldsatta (med undantag av Åland) då det främmande kapitalet sätts i relation till det egna kapitalet innebär överförandet till landskapet att kommunerna skänker bort mera egendom än i de landskap där distriktet är mera skuldsatt. Den egendom som överförs via egendomsarrangemangen bör noga definieras i varje kommun och arrangemangens effekter på de enskilda kommunernas balansräkning och skuldsättning bör bedömas. Egendomsarrangemangens eventuella ekonomiska konsekvenser bör kompenseras kommunerna fullt ut till exempel i form av riktade understöd. Pedersöre kommun anser att risker som hänför sig till fastighetsegendomen inom social- och hälsovården huvudsakligen bör bäras av den part som genom eget agerande och beslut kan påverka de kostnader som åsamkas av fastighetsunderhållet, dvs. staten.

28. 26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas.

Ansvar för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

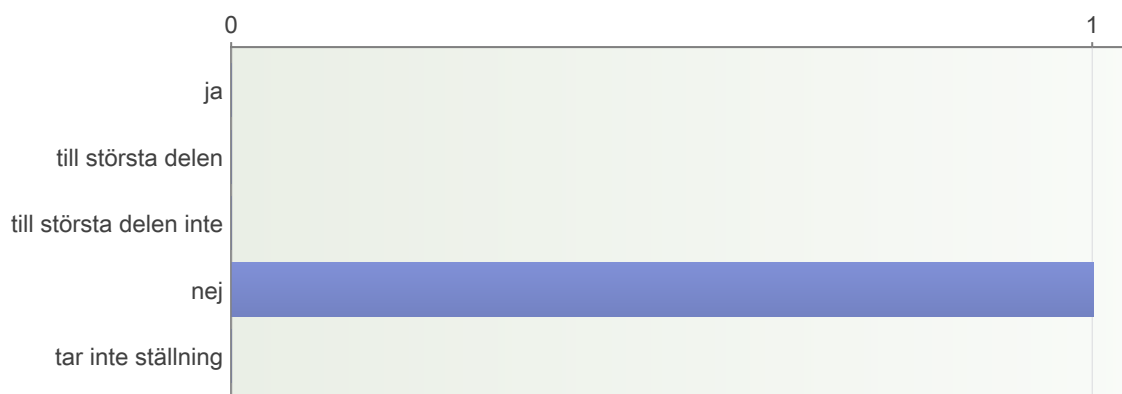

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Lagförslaget underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. Statens finansiering bör basera sig på befolkningsstrukturen. Ifall reformen genomförs stegvis är det logiskt att staten i första hand tar ett större ansvar för specialhälsovården och landskapen bör i hög grad finansiera den övriga vården själva. En utjämning som fråntar incitamenten för regioner att stärka sin framgång ligger inte i ett nationellt intresse, eftersom lägre incitament leder till mindre skatteintäkter lokalt och nationellt, vilket i slutändan resulterar i mindre medel för staten att jämna ut skillnader, vilket var målet med reformen. I statens stöd till landskapen bör beaktas tilläggskostnader som föränleds av tvåspråkighet och otillgängliga förhållanden i skärgården.

29. 27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

Vastaajien määrä: 1

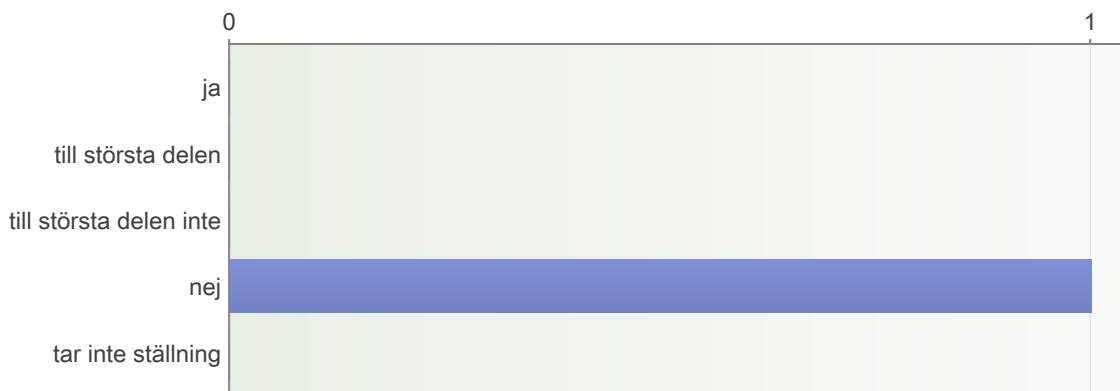

Avoimet vastaukset: nej

- Finansieringsmodellen är inte i enlighet med principerna för självstyrelse. Beskattningsrätt och tillgång till kreditmarknaden för investeringar måste tryggas. Den föreslagna modellen garanterar inte en tillräcklig tillgång till kreditmarknaden. Kommunernas goda kreditvärdighet baserar sig på deras beskattningsrätt. Enligt Europarådets referensram för regional demokrati ska regionerna bland annat ha till sitt förfogande förutsägbara resurser som är jämförbara med regionernas uppgifter och ge dem möjlighet att utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt (Helsingforsprinciperna B11.1, B11.2, B11.3 och B11.4). För att kunna låna för kapitalinvesteringar borde regionerna ha tillgång till kapitalmarknaderna (Helsingforsprinciperna B12.4).

30. 28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

Vastaajien määrä: 1

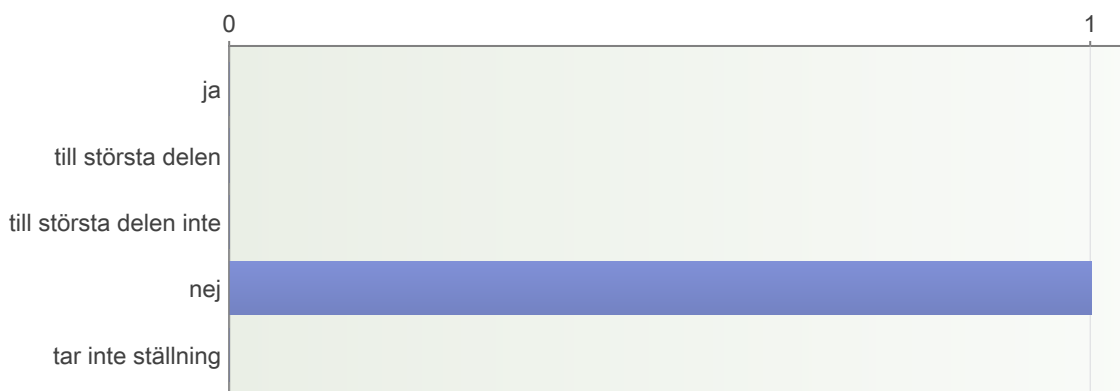

Avoimet vastaukset: nej

- Ifall staten står för finansieringen är det nödvändigt att finansieringen tyngdpunkt nästan uteslutande baserar sig på åldersstruktur, eftersom åldersstrukturen är ett objektiva mätinstrument som är lika för alla. En sådan modell ger goda incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet och motverkar snedvridande effekter som en diagnosbaserad finansiering innebär. Nu föreslås att hela 48,9 % av finansieringen baserar sig på diagnoser/behov mot 38,1 % för åldersgrupper. Det finns ingen objektiv orsak varför en så stor del (48,9 %) skall bestämmas på annat sätt än för den befolkningsstruktur som de facto bor och lever i de olika landskapen. Statsandelsmodellen, så som föreslås, är orättvis och saknar incitament samtidigt som den inte tryggar en tillräcklig basfinansiering för Österbotten. Modellen beaktar inte i tillräcklig grad en hel rad centrala kostnadsdrivande faktorer. Resurskrävande patientgrupper så som handikappade och utvecklingsstörda beaktas inte alls. Allt detta löses enklast genom att basera finansieringen på åldersgrupper som skall ha likartade behov överallt. Finansieringen bör beakta tvåspråkighet och skärgård. I sina motiveringar till varför man utelämnat tvåspråkigheten anges att svenskspråkiga har mindre vårdbehov. Man förväxlar då behov, som fångas upp i behovsindexet, med strukturella merkostnader för tvåspråkigheten: rekrytering, översättning, utbildning, mm på två språk. Utkastet till finansieringslag som är på remiss är terminologiskt och delvis också innehållsmässigt motstridigt. Av lagen framgår inte entydigt om landskapet utifrån de föreslagna kriterierna tilldelas finansiering a) för alla uppgifter som det har enligt lag (1 § i lagen), b) för uppgifter som överförs från kommunerna till landskapet (konsekvenskalkyler som ingår i lagförslagspaketet) eller c) för uppgifter endast inom social- och hälsovården (3–4 kap. i lagen). Till denna del är det nödvändigt att motstridigheterna i lagutkastet elimineras och att texterna justeras så att de stämmer överens med lagens syfte. Med beaktande av hur liten betydelse kriterierna för främjande av hälsa och välfärd har för det totala finansieringsbeloppet är bestämningsgrunderna för dem alltför invecklade och lämnar rum för tolkning. Det är inte befogat att ge koefficienten för främjande av hälsa och välfärd större vikt i den totala finansieringen för landskapen.

31. 29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Reformen är för omfattande för att kunna genomföras på så kort tid och bör, ifall den förverkligas, genomföras stegvis. Den föreslagna statsandelsstrukturen (se föregående fråga) är i obalans och kan inte godkännas som sådan. Landskapen bör i stället stegvis kunna gå över till en landskapsbeskattning.

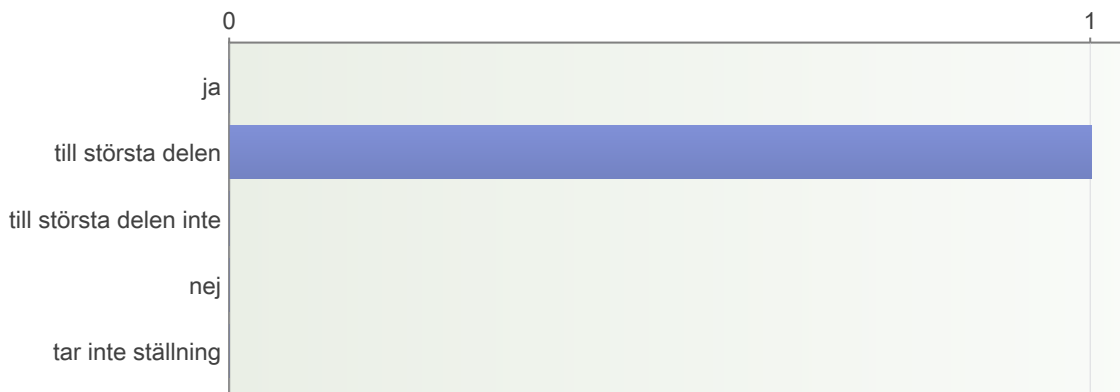
32. 30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Vastaajien määrä: 1

- Staten måste göra en helhetsbedömning av landskapens och kommunernas finansiering. Genom att inte tillåta beskattningsrätt för landskapen sänks kreditvärdigheten också för kommunsektorn, vilket åsamkar sektorn merkostnader vid bl.a. finansiering av investeringar och för pensionsåtaganden. Eftersom staten i praktiken inte når några större fördelar med att begränsa landskapens beskattningsrätt borde man snarast arbeta för att införa beskattningsrätt för landskapen och ge landskapen tillgång till kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar. Om staten står för finansieringen skall finansieringen s.g.s. uteslutande basera sig på befolkningsstruktur. Ytterligare är det av central betydelse att finansieringsstrukturen skapar incitament att regionalt utveckla sitt näringsliv och skapa större skatteintäkter.

33. 31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

- Sammanslagning av landskap bör endast kunna ske på frivillig väg. I enlighet med Europarådets referensram för regional demokrati från 2009 anser vi att det måste finnas en tydligare konsultationsprocedur för sådan fall då staten föreslår ändringar av landskapsgränserna.

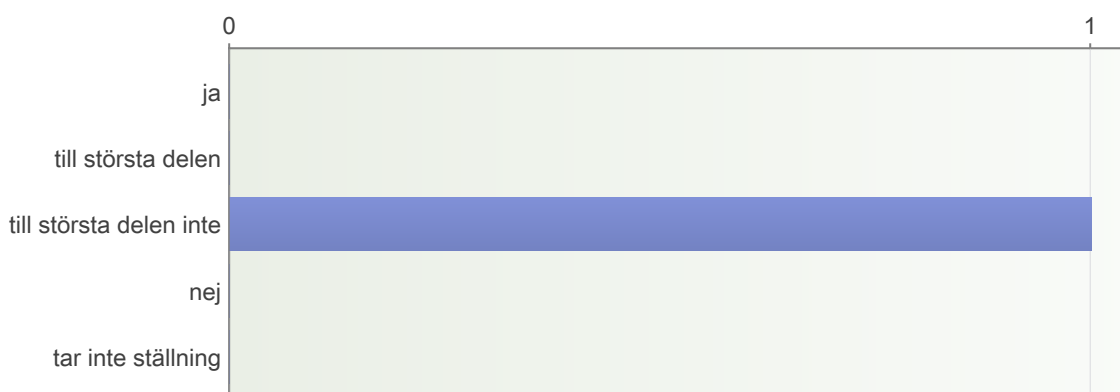
34. 32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Vastaajien määrä: 1

- I grunden är Österbottens landskap en bra indelning för det tvåspråkiga Österbotten. Det är av central betydelse att landskapet får befogenheter och redskap som ger det möjligheten att bygga upp det på ett sätt som passar Österbotten.

35. 33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

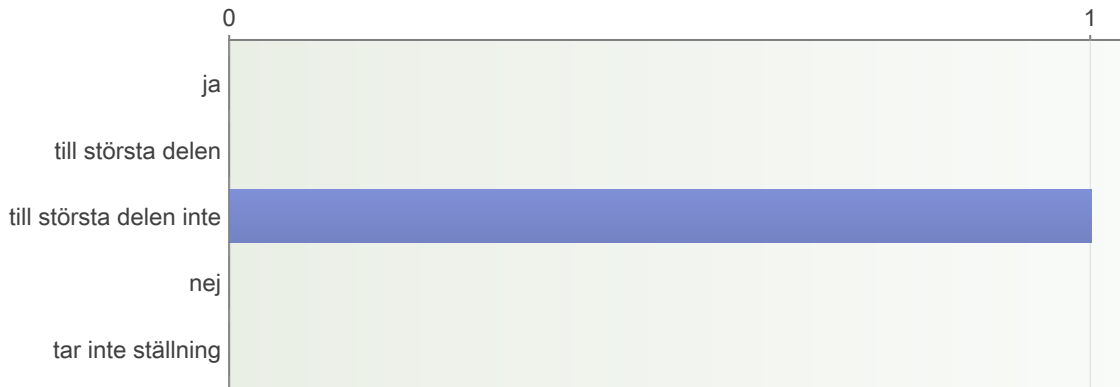

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Inga begränsningar av kommunernas skatteuttag får införas.

36. 34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

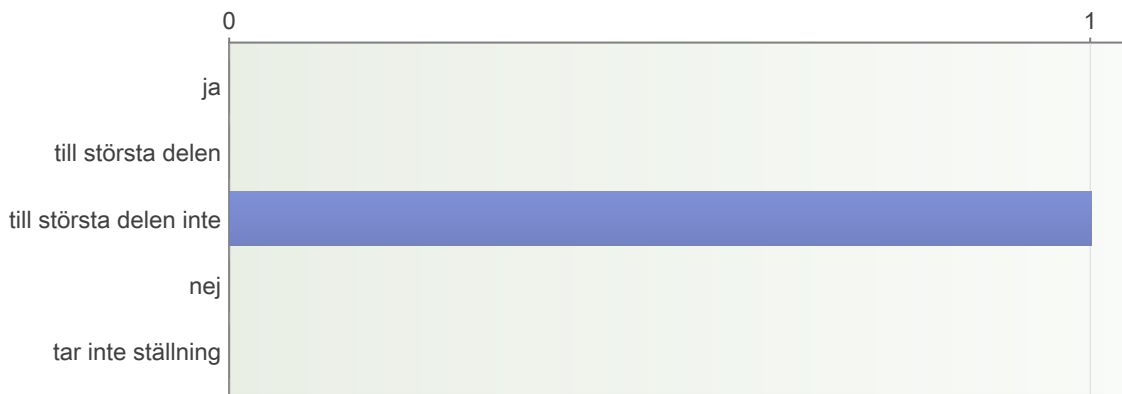
- Statsandelssystemets syfte förändras väsentligt genom reformen. Systemet har tidigare jämnat ut skillnader i kostnader, behov och inkomstbas mellan kommunerna, men efter reformen blir det viktigaste målet att jämna ut de ekonomiska konsekvenser som landskapsreformen medför för kommunerna. Efter reformen (innan följande totalrevidering av systemet genomförs) har enskilda kriterier i statsandelssystemet inte längre motsvarande betydelse för helheten som i det nuvarande systemet. Med hänvisning till den vikt som regeringen tillmäter kommunernas roll i den förebyggande verksamheten bör fördelningen till den förebyggande verksamheten ökas till t.ex. 5 %. Det är av central betydelse att tilläggs kostnader som föranleds av mera utbyggd verksamhet och förvaltning i tvåspråkiga kommuner beaktas i kriterierna.

37. 35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Ei vastauksia.

38. 36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara ?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

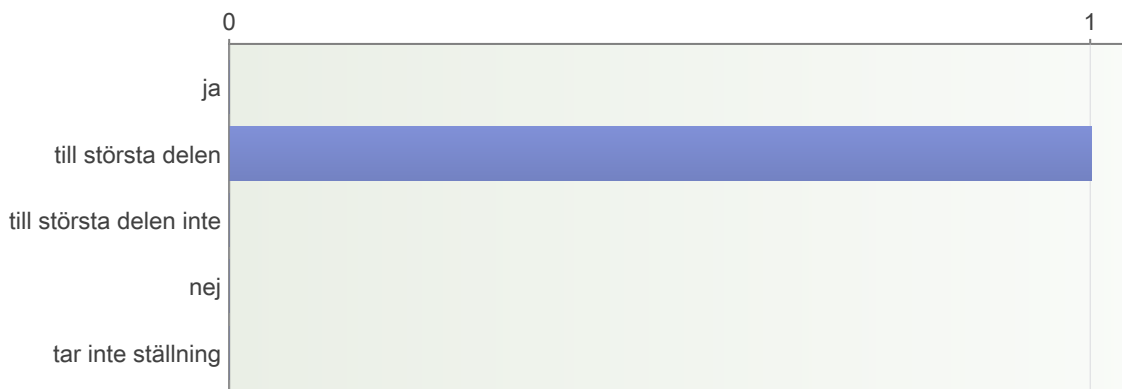
- En beskattningsrätt för landskapen är nödvändig för att skapa ett äkta självstyre.

39. 37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Ei vastauksia.

40. 38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

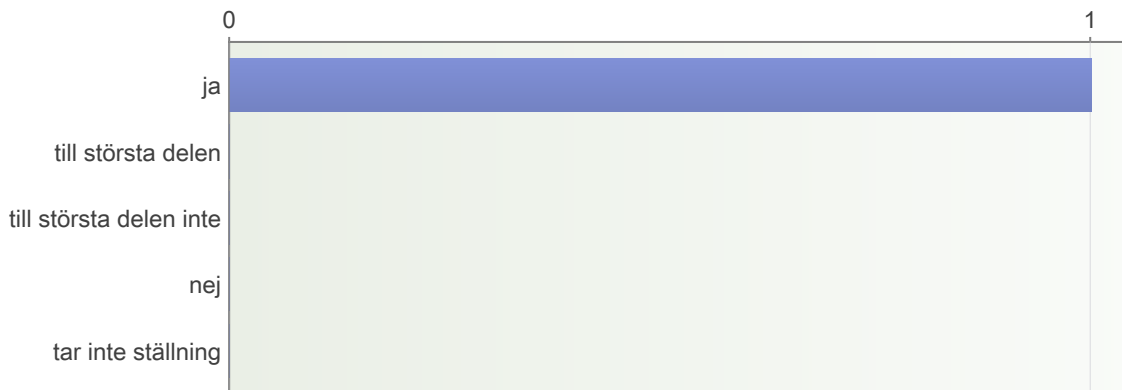

Avoimet vastaukset: till största delen

41. 39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ja

- Som pensionsförsäkringsbolag för landskapen och landskapens servicecenter föreslås Keva, vilket är till fördel. Koncernföretag kan också försäkras i Keva. Finlands Kommunförbund och KT Kommunarbetsgivarna understöder förslaget. När tjänster bolagiseras kan bolagen också pensionsförsäkra sin personal i privata pensionsförsäkringsbolag. Om personal i stor skala övergår från det kommunala pensionssystemet till ett privat pensionssystem, uppstår problem för finansieringen av de pensioner som det kommunala pensionssystemet har ansvar för. För att detta problem ska kunna lösas krävs fortsatt beredning.

42. 40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Ei vastauksia.

43. 41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

Vastaajien määrä: 1

- Det kan ur kommunernas synvinkel anses finnas en poäng i att social- och hälsovårds-, samt specialsjukvårdsverksamheten ordnas in i den helhet som nu föreslås, eftersom nuläget är rätt mångfacetterat och spretande med olika lösningar. Däremot kan man anse att det inte är ändamålsenligt att frånta kommunerna alla möjligheter att producera tjänster inom social- och hälsovården och/eller äldreomsorgen, där exempelvis kommunalt ägda bolag kunde ha en roll att fylla. Som reformen nu planeras genomföras så innebär den massiva förändringar i kommunernas stödtjänster och fastighetsinnehav. Fungerande stödkedjor kan därför gå förlorade eller så kan de bli mycket mera komplicerade än idag. Frågan om kommunernas fastighetsinnehav måste lösas på ett för kommunerna godtagbart sätt. Delvis är det en god sak att utgiftsrisken för kommunerna minskar betydligt då finansieringen för specialsjukvården, vars kostnader slumpmässigt kunnat fluktuera, skulle flyttas bort från kommunerna. Det är dock nödvändigt att kommunerna kan garanteras en tillräcklig finansiering för sina basuppgifter, men också för utveckling.

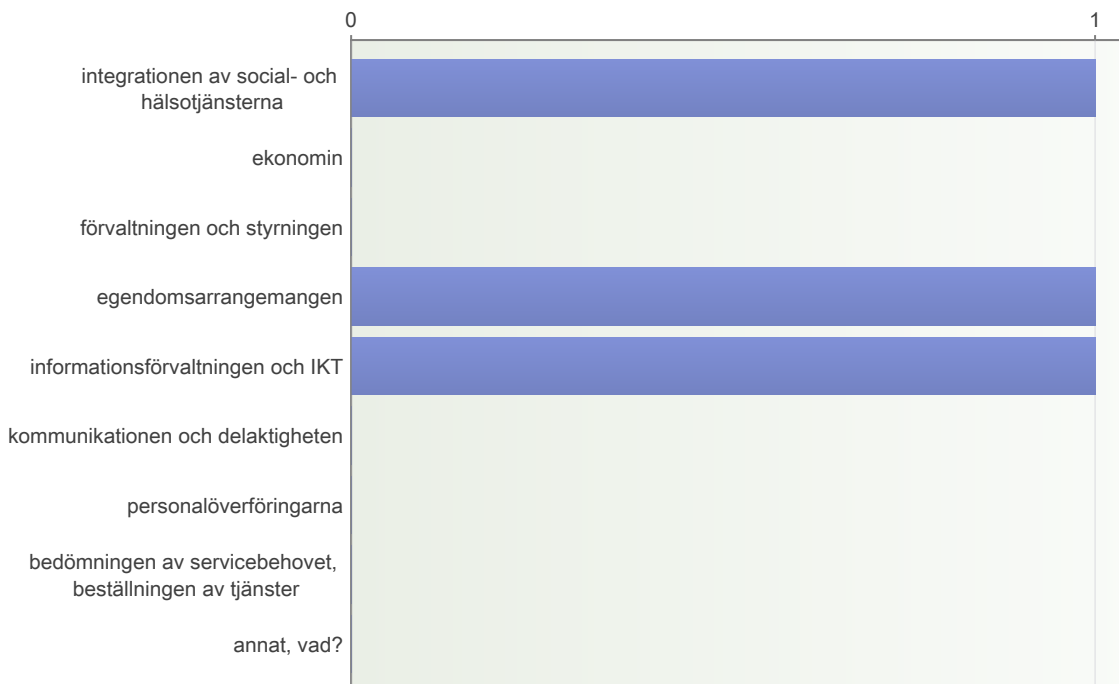
44. 42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

Vastaajien määrä: 1

- Inte för Österbottens del. Österbotten är det enda landskapet som t.o.m. skall minska finansieringen för social- och hälsovård åtminstone fram till år 2029. Det innebär att en stor del av den service som byggts upp under årens lopp måste monteras ned. Befolkningen åldras, enligt statistikcentralen, i Österbotten i samma takt som i landet i medeltal. Däremot är andelen 0-15-åringar betydligt högre i Österbotten. Finansieringsmodellen saknar behovskoefficienter som är väsentliga för Österbotten, så som handikapp och utvecklingsstörning och nedtonar utgifter för förebyggande verksamhet och allmänt åldrande befolkning eller andelen unga. Österbotten särbehandlas också negativt genom att man inte beaktar merkostnader för tvåspråkigheten och skärgårdsförhållanden. Finansieringsmodellen underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. Ifall staten skall stå för finansieringen bör finansieringens tyngdpunkt nästan uteslutande basera sig på åldersstruktur, eftersom åldersstrukturen är ett objektivt mätinstrument som är lika för alla. En sådan modell ger goda incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet och motverkar snedvridande effekter som en diagnosbaserad finansiering innebär.

45. 43. Inom vilket område/ vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen (ni kan välja flera alternativ)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Lagförslaget bör till väsentliga delar omarbetas för att ge ett gott slutresultat. Statsandelssystemen saknar incitament samtidigt som de inte tryggar en tillräcklig basfinansiering och inte beaktar viktiga kostnadsdrivande faktorer. Ett statsandelssystem bör vara uppbyggt på opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Det finns uppenbara incitament enligt förslaget för landskapen att påverka registreringen av diagnoser i det nya statsandelssystemet och problemet kommer att accentueras eftersom diagnoser utgör en så stor grund (48,9 %) för statsandelar. Statsandelssystemet måste omformas och utgå ifrån opåverkbara faktorer, där befolkningsstrukturen bör tillmätas störst betydelse. Lagförslaget förfördelar på ett anmärkningsvärt sätt Österbotten, eftersom befolkningen är förhållandevis frisk och diagnoserna färre. Samtidigt står ändå Österbotten inför samma utmaningar som övriga Finland med en åldrande befolkning där en topp nås först år 2040. Ändå skall Österbotten som enda landskap i Finland minska finansieringen för social- och hälsovård åtminstone fram till år 2029. Detta är inte jämlik behandling av landets invånare. Förslaget innebär att österbottningarna framöver i betydligt mindre grad kan bestämma själva över skattemedel från det egna landskapet. Detta är inte förenligt med ett äkta regionalt styre. Båda frågornas grundlagsenlighet bör bedömas innan lagen kan avges till riksdagen. I Österbotten kommer serviceformerna att beskäras väsentligt på grund av koncentration av jour och specialistsjukvård, vilket inte är förenligt med service på enahanda grunder. Invånarna i Österbotten kommer inte att kunna påverka väsentliga delar av sin social- och hälsovård på grund av detta. Detta har språkliga konsekvenser som inte är förenliga med grundlagen. Lagförslaget försätter den österbottniska befolkningen i ett annat läge än den övriga befolkningen i landet eftersom hela 87,4 procent av österbottningarna får längre väg än 70 km eller 50 minuter till en enhet med omfattande jour, då lagförslagets målsättning är att 80 procent av befolkningen skall ha kortare väg än så. Detta är en större andel än någon annanstans i landet. Primärkommunernas ekonomi har behandlats sparsamt i förslaget. Vissa kommuner kommer att få stora ekonomiska problem då den interna finansieringen försvagas, trycket på tillväxt ökar och investeringsbehoven växer. Soliditeten försämras och den relativa skuldsättningen ökar, i vissa kommuner rentav kraftigt. För att språkminoriteterna ska kunna tryggas högklassiga tjänster på lika villkor som den övriga befolkningen bör de språkliga konsekvenserna bedömas grundligt och på bred bas innan förslaget överlämnas till riksdagen.

47. 45. Specificerade förslag till lagändringar.

Ei vastauksia.